

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عنوان کتاب: راهنمای علمی تحلیل محتوای کمی و کیفی کتاب های درسی

فصل سوم: تحلیل محتوای توصیفی اهداف درس

مدرس : بخشی

هدف های یادگیری

از فراگیر انتظار می‌رود بعد از مطالعه ی این فصل بتواند:

۱. با ذکر مثال روش تحلیل محتوای توصیفی را برای اهداف دروس کتاب های درسی به کاربرد.
۲. روش های طبقه بندی را بیان کرده و برای هر کدام مثال بزند.
۳. انواع واحد ثبت را نام ببرد.
۴. اهداف جزئی یک کتاب درسی را براساس حیطه آنها در طبقه بندی بلوم تحلیل کند.

- کلاس درس، دانش آموزان معلم تجهیزات و دیگر نیروهای انسانی در مدرسه به منظور تحقق اهدافی معین گرد هم می آیند.
- بدیهی است هر جلسه کلاس درس در هر پایه ی تحصیلی باید اهدافی را دنبال کند تا مدرسه به اهداف کلی خود دست یابد. به عبارت دیگر تحقق اهداف جزئی هر جلسه درس لازمه ی تحقق اهداف کلی یک دوره تحصیلی خواهد بود.
- آگاهی از محتوا حیطه و سطح اهداف جزئی هر جلسه از کلاس درس می تواند معلم را یاری کند تا فعالیت های یادگیری را در راستای تحقق اهداف هدایت نماید.

تحلیل محتوای توصیفی اهداف درس

- تحلیل محتوای توصیفی یکی از روش های پژوهش اهداف کتاب های درسی است. با استفاده از این نوع تحلیل محتوا می توان آگاهی هایی نسبت به ویژگی های آشکار اهداف یک برنامه درسی به دست آورد. شناخت محتوا، حیطه و سطح اهداف، آگاهی از سه جنبه ی ویژگی های آشکار اهداف است که می توان با استفاده از روش تحلیل محتوا به آن دست یافت.
- در اینجا اهداف فصل ۲ کتاب «ریاضی» پایه هفتم «عدد صحیح» برای توضیح جنبه های سه گانه اهداف مورد بررسی قرار می دهیم.

طبقه بندی اهداف

- اهداف یک درس را می توان از جنبه پیش بینی نوع رفتارهای مورد انتظار تحلیل محتوا نمود. ویلز و بوندی به سه بعد اهداف شناختی و اهداف عاطفی و اهداف روان-حرکتی اشاره دارند و آنها را این گونه توضیح داده اند.
- اهداف شناختی توسط بلوم طبقه بندی گردید؛ که
- شش طبقه: دانش-فهم-کاربرد-تجزیه، تحلیل و ترکیب - ارزشیابی و خلق کردن می باشد.
- اهداف حیطه عاطفی که طبقه بندی آن توسط کرات ول-بلوم و مسیا ارائه شد
- شامل پنج طبقه: دریافت-پاسخگویی-ارزش گذاری-سازماندهی و متصف شدن می باشد.
- اهداف حیطه روان و حرکتی که دوه آنها را طبقه بندی کرد.
- شامل چهار طبقه: مشاهده- تقلید- تمرین و هماهنگی است.

حیطهٔ شناختی :

تغییرات رفتاری مطلوب و مربوط به ذهن و فعالیت های ذهنی است که انتظار می رود دانش آموز بتواند پس از پایان درس انجام دهد که دارای سطوح زیر می باشد :

- ۱- دانش : مطلبی را حفظ کردن و یا آن را به همان شکل به خاطر سپردن و بازیابی و یادآوری است .
- ۲- فهمیدن : معنی و یا مفهوم مطلب گفته شده را به هنگام فهمیدن و به شکل یا بیانی متفاوت تعریف کردن است .
- ۳- به کار بستن : مطلب ارائه شده را در یک موقعیت جدید بکار گرفتن .
- ۴- تجزیه و تحلیل و ترکیب : شکافتن و روابط اجزاء یک موضوع کلی را کشف کردن و اجزا را کنار هم قرار دادن و چیز جدیدی ساختن .
- ۵- ارزشیابی : قضاوت کردن .
- ۶- خلق کردن (آفریدن)

سطوح ششگانه	حیطه شناختی هدف کلی آموزشی (نتایج یادگیری)	فعل های رفتاری (بصورت حال ساده و سوم شخص)
حیطه شناختی		
دانش	اصطلاحات متداول را می داند	تعریف می کند- توصیف می کند- مشخص می کند- فهرست می کند - نام می برد-
درک و فهم	اصول را می فهمد	مثال می زند- حل می کند - ترجمه می کند -
کاربرد	تئوری ها را می فهمد، قوانین را می فهمد مفاهیم و اصول را در موقعیت جدید به کار می برد قوانین و نظریه ها را در موقعیت های عملی بکار می گیرد	تغییر می دهد - محاسبه می کند - نمایش می دهد- کشف می کند - اندازه گیری می کند - کنترل می کند
تجزیه و تحلیل و ترکیب	جداول و نمودار ها را تجزیه و تحلیل می کند یک متن ادبی را تجزیه و تحلیل می کند اصول و قواعد را با یکدیگر ترکیب می کند	به اجزا تقسیم می کند - با نمودار نشان می دهد - مجزا می کند - تجزیه می کند - تفکیک می کند - هجی می کند طبقه بندی می کند - درهم می آمیزد - انشاء میکند - بازنویسی می کند
ارزشیابی	روش های تدریس را ارزشیابی می کند	مقایسه می کند - انتقاد می کند- ربط می دهد - قضاوت می کند
خلق کردن	آفریدن	مسئله می سازد. معادله می سازد.

حیطه عاطفی :

شامل رفتارهایی است که به علایق ، احساسات ، ارزش ها ، اخلاقیات و عواطف مربوط می شود و سطوح آن عبارتند از :
توجه کردن ، واکنش نشان دادن ، ارزش گذاری ، سازمان بندی کردن ، متبلور ساختن.

نمونه هدف های کلی آموزشی و فعل های رفتاری هر طبقه در حیطه عاطفی

سطوح پنجگانه	هدف های تربیتی	فعل های رفتاری
دریافت (توجه)	نسبت به اهمیت یادگیری تمایل نشان دهد با دقت به فعالیت های کلاس توجه کند	می پرسد ، انتخاب می کند ، دنبال می کند ، گوش می کند ، سؤال می کند
واکنش	از مطالعه لذت می برد برای انجام کارهای ویژه داوطلب می شود	موافقت می کند ، کمک می کند ، پاسخ می دهد
تبلور ارزش ها	برای انجام کار مستقل از خود اعتماد به نفس نشان می دهد. عادات خوب بهداشتی را حفظ می کند	تحت نفوذ قرار می دهد ، ممیزی می کند، خدمت می کند، تجدید نظر می کند.

پیشقدم می شود ، تحسین می کند ، تشکر می کند ، دعوت می کند	به نقش معلم در زندگی روزمره ارج می نهد نسبت به پیشرفت جامعه احساس تعهد می کند	ارزش گذاری
اصلاح می کند ، منظم می کند ، تعمیم می دهد ، تعدیل می کند	نقش برنامه ریزی منظم در حل مسائل را می شناسد. مطابق علایق ، توانایی ها و اعتقادات خویش برنامه ای برای زندگی خود تنظیم می کند.	سازمان بندی ارزش ها

حیطه روانی - حرکتی

حیطه روانی حرکتی آن بخش از هدف های آموزشی را شامل می شود که در جهت افزایش توانایی های عضلات و ایجاد هماهنگی بین آنهاست. به زبان دیگر این بخش از هدف های آموزشی به گونه ای است که انجام آنها نیازمند همکاری اعصاب (سیستم عصبی) و ماهیچه هاست. مهارت هایی مانند : نوشتن ، دویدن ، خیاطی کردن ، رانندگی کردن ، کار آزمایشگاهی انجام دادن ، نقاشی کردن و... سطوح آن عبارتند از : مشاهده و تقلید کردن ، مستقل اجرا کردن ، دقت کردن همراه با سرعت ، با هماهنگی انجام دادن ، عادی شدن.

نمونه هدف های کلی آموزشی و فعل های رفتاری هر طبقه در حیطه مهارتی

سطوح پنجگانه	هدف های تربیتی	فعل های رفتاری
تقلید	با کمک استاد کار تراشکاری می کند از حیث جسمی برای تراشکاری آمادگی دارد	تمرین می کند ، اشتباه خود را رفع می کند ، بسته بندی می کند و..
اجرای مستقل	با اتکا بیشتر به خود نسبت تراشکاری می کند به تنهایی نقاشی ساختمان را انجام می دهد .	رنگ می کند ، اره می کند، می بافد ، مسواک می زند ، ناخن می گیرد.

سرعت و دقت	با دقت و سرعت جوشکاری می کند با دقت رادیو را تعمیر می کند	گچ کار می کند ، سیم کشی می کند ، تعمیر می کند.
هماهنگی حرکات	با هماهنگی چشم و دست مجسمه می سازد با هماهنگی چشم و دست چکش زنی می کند.	دوچرخه سواری می کند ، تیر اندازی می کند. با چرخ خیاطی می دوزد.
عادی شدن	با مهارت رانندگی می کند با مهارت قالی می بافد	همزمان ترمز و کلاچ را فشار می دهد ، با مهارت خیاطی می کند، با مهارت تعمیر می کند.

گانیه در طبقه بندی دیگری نتایج یادگیری را به پنج طبقه تقسیم کرده است:
الف) اطلاعات کلامی: در این مرحله فرد قادر خواهد بود تا اندیشه های خود را از طریق گفتن-نوشتن-
نقاشی و یا هر وسیله دیگری ارائه کند.

ب) مهارت های ذهنی: در این طبقه فراگیر قادر است با استفاده از اطلاعات کلامی به انجام برخی فعالیت ها
اقدام نماید.

به عبارت دیگر اطلاعات کلامی به دانستن و مهارت های ذهنی به توانستن مربوط می شود.

پ) راهبرد شناختی: در این مرحله فراگیر قادر است تا یادگیری- یادآوری و تفکر خود را مدیریت و رهبری کند.
مهارت هایی که فرد به توانایی کنترل فرآیندهای درونی رامی دهد راهبردهای شناختی می گویند.

- ت) نگرش ها: نگرش به ویژگی درونی گفته می شود که برانتخاب فرد در مورد اشیاء- اشخاص و رویدادها تاثیر می گذارد.

- ث) مهارت های حرکتی: دانش آموز در این طبقه قادر است متغیرهایی چون سرعت- صحت- شدت و یا نرمی را در حرکات بدنی خود نشان دهد. مهارت هایی چون نقاشی- نوشتن- قلاب بافی و... در این طبقه قرار می گیرند.

جدول ۲. اهداف جزئی فصل ۲ کتاب ریاضی پایه هفتم

• اهداف جزئی

فصل ۲ ریاضی هفتم

انتظارات از دانش آموز در پایان این فصل:

- ۱- درک قرینه یک عدد (حیطه شناختی)
- ۲- جمع و تفریق روی محور اعداد صحیح (حیطه شناختی)
- ۳- جمع و تفریق بدون محور (حیطه شناختی)
- ۴- آشنایی بیشتر با مسائل اعداد صحیح و چگونگی یافتن پاسخ آنها با محور (حیطه شناختی)
- ۵- آشنایی بیشتر با مسائل اعداد صحیح و چگونگی یافتن پاسخ آنها بدون محور (حیطه شناختی)
- ۶- آشنایی با ضرب و تقسیم اعداد صحیح (حیطه شناختی)
- ۷- توانایی انجام جمع و تفریق اعداد صحیح (حیطه شناختی)
- ۸- توانایی انجام ضرب و تقسیم اعداد صحیح (حیطه شناختی)
- ۹- توانایی یافتن پاسخ مسائل اعداد صحیح (حیطه شناختی)
- ۱۰- تبدیل هر عملیات به یک عملیات (حیطه شناختی)
- ۱۱- توانایی انجام محاسبات ترکیبی چهار عمل اصلی (حیطه شناختی)
- ۱۲- مشارکت در فعالیت کلاسی (حیطه عاطفی)
- ۱۳- انجام فعالیت های گروهی (حیطه عاطفی)

اهداف فصل ۲ را از نظر محتوا می توان به ۲ طبقه تقسیم کرد.

- اهداف ۱، ۴، ۵ و ۶ حوزه ی درک و فهم حیطه ی شناختی را در بر می گیرد.
- اهداف ۲، ۳، ۷، ۸ و ۹ حوزه ی کاربرد از حیطه شناختی را در بر می گیرد.
- اهداف ۱۰ و ۱۱ حوزه ی تحلیل از حیطه ی شناختی را در بر می گیرند.
- اهداف ۱۲ و ۱۳ حوزه واکنش از حیطه ی عاطفی را در بر می گیرد.

نمونه ای از تحلیل محتوای توصیفی اهداف درس

- برای درک بهتر بر آن هستیم که تحلیل محتوای توصیفی اهداف فصل ۲ کتاب ریاضی هفتم را مورد بررسی قرار دهیم. با این تحلیل متوجه خواهیم شد که چه مطالب و اهدافی مورد تاکید برنامه ریزان آموزشی بوده و چه روش تدریس و ارزشیابی هایی می تواند ما در این راه کمک کند.
- **مراحل طراحی و اجرای تحلیل محتوا:**
 - (۱) انتخاب جامعه آماری
 - (۲) تعیین معیار توصیف
 - (۳) انتخاب یا طراحی طبقه بندی
 - (۴) تعیین واحد ثبت
 - (۵) تشخیص عناصر هر طبقه
 - (۶) انتخاب روش آماری
 - (۷) پردازش اطلاعات و نتیجه گیری

- ۱) انتخاب جامعه آماری

- دروس مورد تحلیل همان جامعه آماری است که باید انتخاب شود. در این مثال فصل ۲ کتاب ریاضی هفتم به عنوان جامعه آماری انتخاب می شود. اهداف هر درس در کتاب راهنمای معلم آورده شده است. بنابراین محقق می تواند با مراجعه به کتاب راهنمای معلم به آن اهداف دسترسی پیدا کند.

- ۲) تعیین معیار توصیف

- انتخاب دقیق معیار توصیف می تواند به انتخاب و یا تولید یک طبقه بندی خوب کمک زیادی نماید. در این مثال معیار توصیف، اهداف نوع رفتاری است که انتظار می رود فراگیر به آن دست یابد.

۳) انتخاب یا طراحی طبقه بندی

طبقه بندی های مختلفی از اهداف وجود دارد مرییانس همچون گانیه و بلوم هر کدام طبقه بندی از اهداف ارائه کرده اند که مناسب با معیار این تحلیل است. چون طبقه بندی آنها بر اساس نوع انتظاراتی است که از فراگیر می رود. در این مثال طبقه بندی بلوم و همکارانش انتخاب می شود. به طبقه بندی هایی که تعداد طبقات آنها از قبل تعیین شده است «طبقه بندی جعبه ای» می گویند.

روش های طبقه بندی

- طبقه بندی ها عموماً به دو روش صورت می گیرد:
- (۱) روش جعبه ای:
- در این روش طبقات قبل از اجرای تحقیق تعیین می شوند و به همین دلیل به آن روش از پیش تعیین شده نیز می گویند. معمولاً طبقات از روش ها- اصول- طبقه بندی ها و مراحل رایج در علوم مختلف گرفته می شود.
- (۲) روش انباشتنی:
- در این روش طبقات به تدریج و در حین اجرای تحلیل شکل می گیرند. این کار از طریق گردآوری عناصر مشابه کتاب درسی انجام می شود؛ به عبارت دیگر محقق ضمن کار بر روی محتوا و دربرخورد با هر عنصر جدید یک طبقه جدید تشکیل می دهد و عناصر مشابه را تحت آن عنوان سازماندهی می کند. نمونه های فصل ۲ و ۳ دارای طبقه بندی جعبه ای هستند.

- (۴) تعیین واحد ثبت

- در این مرحله واحد ثبت مشخص می شود. چون قرار است اهداف جزئی طبقه بندی شوند و هر هدف یک جمله می باشد بنابراین واحد ثبت جمله خواهد بود.

- انواع واحد ثبت

- برخی از واحدهایی که در تحلیل محتوای کتاب های درسی به عنوان واحد ثبت انتخاب می شود عبارتند از:

- (۱) کلمه یا نماد؛ کلمه، نماد و یا حرف از جمله کوچکترین واحد ثبتی است که در پژوهش های تحلیل محتوا انتخاب می شود.

- (۲) جمله، پاراگراف و یا درس؛ گاهی اوقات باید واحد ثبت جمله و یا واحدهای بزرگتر از جمله باشد، مثل پاراگراف، صفحه، درس.

- (۳) تصویر و یا آزمایش؛ اجزاء دیگری از کتاب درسی، همچون تصاویر، آزمایش ها، نمودارها و... نیز می تواند بعنوان واحد ثبت انتخاب شود.

۵) تشخیص عناصر هر طبقه

- مرحله ی پنجم مرحله ی اجرای رمز گذاری می باشد اکنون جامعه آماری، طبقه بندی و واحد ثبت مشخص شده است. در این مرحله به هر طبقه یک کد داده می شود.

۶) انتخاب روش آماری

- قبل از پردازش اطلاعات، باید روش آماری مورد استفاده در پردازش اطلاعات انتخاب شود در این مثال از توزیع فراوانی، درصدی برای تحلیل داده ها استفاده می شود.

• انتخاب روش های آماری

- برای بررسی نتایج و تفسیر داده ها، کاربرد روش های آمار توصیفی و استنباطی، همچون هر تحقیق دیگر ضرورت داشته، شرایط خاص خود را دارا است. بعضی از تحلیل های محتوا شیوه های پیچیده ای برای آزمون روابط بین متغیرها استفاده می کنند، بعضی دیگر نتایج را به صورت ساده ی توزیع فراوانی و درصد گزارش میکنند. در تحقیق رایف و فرای تگ مشخص شده که تقریباً ۴۰ درصد تحلیل های منتشر شده در دو فصلنامه ی روزنامه نگاری و ارتباطات از آمارهای توصیفی ساده استفاده کرده اند.

۷) پردازش اطلاعات و نتیجه گیری

- به منظور پردازش اطلاعات، جدول شماره ۴ رسم گردید و داده ها در آن سازمان داده میشوند.
- جدول توزیع فراوانی درصدی اهداف فصل دوم کتاب «ریاضی» پایه هفتم

موضوع		حیطه شناختی	حیطه عاطفی	حیطه روانی- حرکتی	جمع
اهداف جزئی	فراوانی	۱۱	۲	۰	۱۳
فصل دو	درصد	۰/۸۴/۶۲	%۱۵/۳۸	۰	۱۰۰

موضوع	حیطه شناختی											حیطه عاطفی					جمع ۱۳	
	۱۱											۲						
	دانش	فهمیدن	کاربرد	تحلیل و ترکیب	ارزشیابی	آفریدن	دریافت	واکنش	ارزشگذاری	سازمان دهی	متبلور ساختن							
اهداف جزیی	فراوانی	۰	۴	۵	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰			
فصل ۲	درصد	۰	۰/۳۰/۷۷	۰/۳۸/۴۷	۰/۱۵/۳۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰			
		۰/۸۴/۶۲											۰/۱۵/۳۸					۱۰۰

- براساس مندرجات جدول شماره ۲ تعداد ۱ هدف از ۱۳ هدف فصل ۲ یعنی ۸۴/۶۲٪ اهداف درحیطه شناختی می باشد در حالی که فقط تعداد ۲ هدف یعنی ۱۵/۳۸٪ اهداف در حیطه عاطفی بوده و هیچ هدفی درحیطه روان-حرکتی نمی باشد.
- باتوجه به اینکه هدف های حیطه شناختی «بر حفظ کردن یا بازسازی چیزی که احتمالا یاد گرفته شده و همچنین هدف هایی تاکید دارد که مشتمل بر حل برخی وظایف عقلی است» و هدف های حیطه عاطفی «بر یک مایه احساسی، یک هیجان، یا درجه ای از پذیرش یا عدم پذیرش تاکید می کنند» (الکساندر و همکاران)، بنابراین می توان نتیجه گرفت که در این درس باید بر روی حیطه های شناختی بیشتر تمرکز کرد و و برای تحقق ۱۵/۳۸٪ از اهداف درس باید برایجاد علاقه و گرایش نسبت به موضوعات خاصی توجه نمود. البته توجه به این نکته ضروری است که حیطه شناختی و عاطفی کاملا ازهم جدا نیستند بنابراین معنی تمرکز بر یک حیطه، غفلت از حیطه ی دیگر نیست.
- بنابراین برای یادگیری بهتر مفاهیم این درس تکرار و تمرین و تنوع در سوالات به درک بهتر مفاهیم شناختی کمک خواهد کرد.

۱) انتخاب جامعه آماری

ریاضی هفتم (فصل ۲ «اعداد صحیح»)

۲) تعیین معیار توصیف

معیار انتخاب در این تحلیل اهداف رفتاری هستند.

۳) انتخاب یا طراحی طبقه بندی

فصل ۲ ریاضی هفتم

انتظارات از دانش آموز در پایان این فصل:

- ۱- درک قرینه یک عدد (۱)
- ۲- جمع و تفریق روی محور اعداد صحیح (۱)
- ۳- جمع و تفریق بدون محور (۱)
- ۴- آشنایی بیشتر با مسائل اعداد صحیح و چگونگی یافتن پاسخ آنها با محور (۱)
- ۵- آشنایی بیشتر با مسائل اعداد صحیح و چگونگی یافتن پاسخ آنها بدون محور (۱)
- ۶- آشنایی با ضرب و تقسیم اعداد صحیح (۱)
- ۷- توانایی انجام جمع و تفریق اعداد صحیح (۱)
- ۸- توانایی انجام ضرب و تقسیم اعداد صحیح (۱)
- ۹- توانایی یافتن پاسخ مسائل اعداد صحیح (۱)
- ۱۰- تبدیل هر عملیات به یک عملیات (۱)
- ۱۱- توانایی انجام محاسبات ترکیبی چهار عمل اصلی (۱)
- ۱۲- مشارکت در فعالیت کلاسی (۲)
- ۱۳- انجام فعالیت های گروهی (۲)

طبقه بندی در دو طبقه ی شناختی و عاطفی قرار می گیرد.

۴) تعیین واحد ثبت

واحدهای ثبت و طبقه بندی شده اهداف رفتاری بلوم می باشد که به صورت جمله بیان شده اند.

۵) تشخیص عناصر هر طبقه

جملات مربوط به حیطه ی شناختی دارای کد شماره ۱ و جملات مربوط به حیطه ی عاطفی کد شماره ۲ می باشد.

۶) انتخاب روش آماری

در این تحقیق روش آماری : آمار توصیفی ساده می باشد که براساس توزیع اهداف درصد فراوانی هر کدام مشخص می شود.

(۷) پردازش اطلاعات و نتیجه گیری

موضوع	حیطه شناختی	حیطه عاطفی	حیطه روانی- حرکتی	جمع
اهداف جزئی	۱۱	۲	۰	۱۳
فصل دو	۰/۸۴/۶۲	%۱۵/۳۸	۰	۱۰۰
درصد				

موضوع	حیطه شناختی											جمع ۱۳			
	۱۱														
	دانش	فهمیدن	کاربرد	تحلیل و ترکیب	ارزشیابی	آفریدن	دریافت	واکنش	ارزشگذاری	سازمان دهی	متبلور ساختن				
اهداف جزیی	۰	۴	۵	۲	۰	۰	۰	۰	۲	۰	۰	۰	۰	فراوانی	فصل ۲
درصد	۰	۰/۳۰/۷۷	۰/۳۸/۴۷	۰/۱۵/۳۸	۰	۰	۰	۰	۰/۱۵/۳۸	۰	۰	۰	۰		
	۰/۸۴/۶۲											۱۰۰			
	۰/۱۵/۳۸														

براساس مندرجات جدول شماره ۲ تعداد ۱۱ هدف از ۱۳ هدف فصل ۲ یعنی ۸۴/۶۲٪ اهداف در حیطه شناختی می باشد در حالی که فقط تعداد ۲ هدف یعنی ۱۵/۳۸٪ اهداف در حیطه عاطفی بوده و هیچ هدفی در حیطه روان- حرکتی نمی باشد.

باتوجه به اینکه هدف های حیطه شناختی «بر حفظ کردن یا بازسازی چیزی که احتمالا یاد گرفته شده و همچنین هدف هایی تاکید دارد که مشتمل بر حل برخی وظایف عقلی است» و هدف های حیطه عاطفی «بر یک مایه احساسی، یک هیجان، یا درجه ای از پذیرش یا عدم پذیرش تاکید می کنند» (الکساندر و همکاران)، بنابراین می توان نتیجه گرفت که در این درس باید بر روی حیطه های شناختی بیشتر تمرکز کرد و و برای تحقق ۱۵/۳۸٪ از اهداف درس باید برایجاد علاقه و گرایش نسبت به موضوعات خاصی توجه نمود. البته توجه به این نکته ضروری است که حیطه شناختی و عاطفی کاملاً از هم جدا نیستند بنابراین معنی تمرکز بر یک حیطه، غفلت از حیطه ی دیگر نیست.

بنابراین برای یادگیری بهتر مفاهیم این درس تکرار و تمرین و تنوع در سوالات به درک بهتر مفاهیم شناختی کمک خواهد کرد.

کاربرد بیشتر

- تحلیل محتوای اهداف جزئی دروس به معلم کمک می کند تا فعالیت های آموزشی را به گونه ای سازماندهی کند که امکان تحقق بهتر اهداف را فراهم سازد، برای مثال تحقق اهداف حیطه عاطفی نیازمند هماهنگی های بیشتر با بخش های دیگر مدرسه و اعضای خانواده می باشد. هدف علاقه مندی به کتابخوانی، نیازمند وجود کتاب های مناسب در مدرسه، گرایش اعضای خانواده به کتاب و کتابخوانی، برگزاری نمایشگاه کتاب، برگزاری مسابقات کتابخوانی و... می باشد.
- از طرف دیگر تحلیل محتوای اهداف جزئی به برنامه ریزان درسی و مولفان کتاب های درسی کمک می کند تا نسبت به انتخاب محتوا و رسانه های آموزشی مناسب اقدام نماید. بدیهی است نوع رفتاری که انتظار می رود بعد از پایان درس تحقق یابد باید تاثیرگذار بر محتوا، روش تدریس و رسانه آموزشی مورد استفاده باشد.

تکلیف شماره ۲ شما دانشجویان محترم

- الف) فعالیت های زیر را درمورد یکی از کتاب های درسی ریاضی متوسطه اول انجام دهید.
- ۱) با مراجعه به کتاب های راهنمای معلم و یا راهنمای برنامه درسی، اهداف جزئی دروس را مرور کنید.
- ۲) چند فصل را که اهداف آن پراکندگی بیشتری در سطوح مختلف یادگیری دارند، انتخاب کنید.
- ۳) اهداف دروس انتخابی را براساس سطوح حیطه شناختی، روانی - حرکتی و عاطفی کدگذاری کنید.
- ۴) یک جدول توزیع فراوانی درصد رسم کنید.
- ۵) فراوانی نمرات هر سطح را محاسبه کرده، در جدول قرار دهید.
- ۶) درصد هر طبقه را نسبت به کل اهداف محاسبه کنید و در جدول قرار دهید.
- ب) یک گزارش از کار خود تهیه کرده، به استاد ارائه نمایید.

• زندگی قانون باورهاست، باور داشته باشید بهترین ها نصیبتان می شود.
• موفق باشید.